

**KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
BIURO SZKOLENIA**

**PROGRAM SZKOLENIA
Z ZAKRESU
EWAKUACJI Z KOLEI LINOWYCH**

Warszawa 2016

Opracowanie merytoryczne:

- st. asp. w st. spocz. Janusz Rutka,
- bryg. mgr inż. Tomasz Traciłowski – SA PSP w Krakowie.

Konsultacje merytoryczne:

- st. kpt. mgr inż. Grzegorz Koziół – KM PSP m. st. Warszawy,
- mł. kpt. inż. Artur Żera – KM PSP w Krakowie,
- szkoły i komendy wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej,
- KCKRIOL KG PSP.

Konsultacje metodyczne:

- mgr Magdalena Stajszczyk – KG PSP.

Spis treści

	strona
I. Założenia dydaktyczno-wychowawcze	4
1. Cel szkolenia	4
2. Sylwetka absolwenta	4
3. Warunki przyjęcia na szkolenie	4
II. Realizacja procesu dydaktycznego	5
1. Organizacja szkolenia	5
2. Zalecenia i wskazówki metodyczne	5
3. Plan nauczania	7
III. Treści kształcenia	8
1. Ewakuacja podczas awaryjnego zatrzymania kolei – zakres działań i obowiązujące przepisy w tym zakresie	8
2. Taktyka działań podczas ewakuacji z kolei linowych	9
3. Techniki dotarcia do uszkodzonych na kolei linowej	10
4. Techniki ratownicze i ewakuacyjne z kolei linowych	11
IV. Literatura	12
V. Załączniki	13

Warszawa, dnia 02 grudnia 2016 r.

ZATWIERDZAM
KOMENDANT GŁÓWNY
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
Suszyński
.....
nadbryg. Leszek SUSKI

I. ZAŁOŻENIA DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZE

1. Cel szkolenia

Celem szkolenia jest przygotowanie ratownika do wykonywania zadań ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym podczas awaryjnego zatrzymania kolei linowej.

2. Sylwetka absolwenta

Po ukończeniu szkolenia słuchacz powinien:

- a. w sferze poznawczej:
  - omawiać zasady bezpieczeństwa podczas wykonywania działań ratowniczych na kolejach linowych,
  - omawiać techniki ratownicze i ewakuacyjne,
  - omawiać zasady współpracy w trakcie działań na kolejach linowych,
  - omawiać zasady doboru sposobu ewakuacji z kolei linowych,
- b. w sferze praktycznej:
  - dobierać i przygotowywać do pracy sprzęt ratownictwa wysokościowego do ewakuacji na kolejach linowych,
  - budować układy do opuszczania,
  - dobierać techniki ratownicze i ewakuacyjne,
  - prowadzić działania z zakresu ratownictwa wysokościowego na kolejach linowych,
- c. w sferze motywacyjnej, mieć ukształtowane postawy:
  - odpowiedzialności za stan techniczny sprzętu do ewakuacji na kolejach linowych,
  - odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje, innych ratowników i poszkodowanych.

3. Warunki przyjęcia na szkolenie

Warunkiem przyjęcia na szkolenie jest skierowanie, którego wzór określa załącznik nr 1, potwierdzające określone w skierowaniu wymagania.

II. REALIZACJA PROCESU DYDAKTYCZNEGO

1. Organizacja szkolenia

- a. Szkolenie organizowane jest w szkołach Państwowej Straży Pożarnej i w ośrodkach szkolenia w komendach wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej.
- b. Osobą odpowiedzialną za prawidłową realizację szkolenia (kierownik szkolenia) jest osoba, która ukończyła w ramach działalności wspomagającej nadzoru dydaktycznego warsztaty przygotowujące do realizacji przedmiotowego szkolenia lub instruktor/ starszy instruktor ratownictwa wysokościowego ksrg.
- c. Do prowadzenia szkoleń uprawnione są osoby, które ukończyły w ramach działalności wspomagającej nadzoru dydaktycznego warsztaty przygotowujące do realizacji przedmiotowego szkolenia, młodsi ratownicy wysokościowi, ratownicy wysokościowi, starsi ratownicy wysokościowi, instruktorzy i starsi instruktorzy ratownictwa wysokościowego KSRG, posiadający odpowiednią wiedzę i doświadczenie w przedmiotowym zakresie.
- d. Podstawą organizacji procesu dydaktycznego jest plan nauczania. Podstawową formą nauczania jest lekcja, której odpowiada jedna godzina dydaktyczna trwająca 45 minut. Dopuszcza się łączenie dwóch jednostek lekcyjnych.
- e. Na realizację programu przewidziano **17 godzin dydaktycznych, w tym:**
  - zajęcia dydaktyczne – 16 godzin dydaktycznych,
  - test końcowy – 1 godzina dydaktyczna.
- f. Warunkiem ukończenia szkolenia jest zaliczenie wszystkich elementów szkolenia określonych praktycznymi celami szczegółowymi oraz zdanie testu końcowego. Test końcowy składa się z 15 zadań zamkniętych, wielokrotnego wyboru z jedną prawidłową odpowiedzią. Test uznaje się za zaliczony, jeśli słuchacz zaznaczył prawidłowe odpowiedzi w minimum 10 zadaniach.
- g. W razie nie zdania testu końcowego, słuchacz ma prawo do testu poprawkowego w terminie wyznaczonym przez organizatora szkolenia. Do testu poprawkowego bez powtarzania szkolenia można przystąpić tylko raz.
- h. W razie nie przystąpienia do testu końcowego z uzasadnionej przyczyny, słuchacz może do niego przystąpić w dodatkowym terminie wyznaczonym przez organizatora szkolenia.
- i. Słuchacz, który spełnił wymogi określone w punkcie f. otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu szkolenia, zgodne ze wzorem zawartym w załączniku nr 2.

2. Zalecenia i wskazówki metodyczne

- a. Zajęcia teoretyczne powinny być organizowane dla całej grupy słuchaczy.
- b. Zajęcia praktyczne należy przeprowadzać z grupą słuchaczy liczącą nie więcej niż 6 słuchaczy na jednego instruktora. W przypadku ćwiczeń z drabiną musi to być grupa licząca dokładnie 6 osób.
- c. Dodatkowe wskazówki do realizacji zajęć znajdują się przy poszczególnych tematach.
- d. Do realizacji zajęć praktycznych niezbędny jest sprzęt określony w „Programie szkolenia z ratownictwa wysokościowego realizowanego przez KSRG w zakresie podstawowym” oraz niżej wymieniony sprzęt (na każdą 6-osobową grupę):

Lp.	Nazwa sprzętu	J.m.	Liczba
1.	Rolka do poruszania się po linii trakcyjnej kolei	szt.	2
2.	Zabezpieczenie rolki - karabinek MGO wraz z łącznikiem	zestaw	2
3.	Łącznik wraz z linką amortyzującą z 2 karabinkami MGO	zestaw	2
4.	Drabina wysuwana co najmniej 10 m z drążkami podporowymi	szt.	1

- e. Prowadzący zajęcia, w trakcie realizacji tematów przewidzianych w planie nauczania, powinni zwracać szczególną uwagę na:
  - poprawną terminologię,
  - wykorzystywanie do ćwiczeń tylko sprzętu sprawnego pod względem technicznym,
  - poprawne wykonywanie czynności,
  - kształtowanie pożądaných umiejętności oraz koniecznych nawyków.
- f. W trakcie szkolenia należy zapewnić warunki do realizacji celu głównego oraz celów szczegółowych m. in. poprzez:
  - przestrzeganie zasad nauczania,
  - łączenie metod asymilacji wiedzy z metodami samodzielnego dochodzenia do wiedzy.
- g. W trakcie realizacji szkolenia powinna być dokonywana ocena osiągnięć słuchaczy.
- h. Zajęcia teoretyczne powinny być realizowane w pomieszczeniach zapewniających odpowiednie warunki higieny szkolnej oraz wyposażonych zarówno w proste, jak i techniczne środki dydaktyczne.
- i. Zajęcia praktyczne powinny odbywać się w miejscach, które umożliwiają ich sprawną i bezpieczną realizację (wymagana kolej linowa krzeselkowa 2-6 osobowa).
- j. Zajęcia praktyczne należy poprzedzić odprawą organizacyjną, którą prowadzi prowadzący zajęcia. Celem odprawy jest zapoznanie słuchaczy z tematyką i celem ćwiczeń.
- k. W toku ćwiczeń prowadzący kontroluje poprawność wykonania powierzonych zadań, a w razie zauważenia nieprawidłowości, na bieżąco koryguje błędy w ramach instruktażu indywidualnego, bądź grupowego. W instruktażu końcowym prowadzący powinien podsumować zajęcia, przeanalizować najczęściej popełniane błędy, wskazać ich źródło oraz sposób prawidłowego wykonania czynności.

3. Plan nauczania

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Ewakuacja podczas awaryjnego zatrzymania kolei – zakres działań i obowiązujące przepisy w tym zakresie	1	-	1
2.	Taktyka działań podczas ewakuacji z kolei linowych	1	-	1
3.	Techniki dotarcia do uszkodzonych na kolei linowej	1	2	3
4.	Techniki ratownicze i ewakuacyjne z kolei linowych	1	10	11
RAZEM:		4	12	16

T – zajęcia teoretyczne, P – zajęcia praktyczne, R – razem

III. TREŚCI KSZTAŁCENIA

1. Ewakuacja podczas awaryjnego zatrzymania kolei – zakres działań i obowiązujące przepisy w tym zakresie – 1T

Materiał nauczania:

Przepisy regulujące organizację ratownictwa podczas ewakuacji z kolei linowych. Zakres zadań realizowanych podczas ewakuacji z kolei linowych. Zasady współdziałania w zakresie ratownictwa wysokościowego pomiędzy podmiotami KSRG oraz współpracy z innymi podmiotami podczas ewakuacji z kolei linowych. Zasady BHP podczas działań ratownictwa wysokościowego.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien:

- wymienić przepisy regulujące organizację ratownictwa podczas ewakuacji z kolei linowych,
- omówić zakres zadań realizowanych w ramach ratownictwa wysokościowego podczas ewakuacji z kolei linowych,
- omówić podział funkcji i zadań podczas ewakuacji z kolei linowych,
- scharakteryzować funkcje i zadania służb, w trakcie prowadzonych działań ratowniczych na kolejach linowych,
- omówić zasady współdziałania z właścicielem (zarządcą) kolei i innymi podmiotami podczas ewakuacji z kolei linowych,
- omówić zasady BHP podczas działań ratownictwa wysokościowego w trakcie ewakuacji z kolei linowych.

Uwagi dotyczące realizacji tematu:

Podczas realizacji tematu prowadzący może oprzeć się na analizie akcji ratowniczych prowadzonych podczas ewakuacji z kolei linowych, ze szczególnym uwzględnieniem zastosowania drabin. Do zagadnień z tego tematu należy nawiązać podczas realizacji tematu 4.

W trakcie zajęć należy zapoznać słuchaczy z przykładową instrukcją ewakuacji, o której mowa w rozporządzeniu Ministra Transportu w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie projektowania, wytwarzania, eksploatacji, naprawy i modernizacji urządzeń transportu linowego.

W trakcie omawiania zasad współdziałania należy również przypomnieć słuchaczom zasady dysponowania i współdziałania ze specjalistycznymi grupami ratownictwa wysokościowego ksrg.

2. Taktyka działań podczas ewakuacji z kolei linowych – 1T

Materiał nauczania

Zasady i metody postępowania podczas działań ratowniczych – ewakuacja z kolei linowych.
Udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy podczas ewakuacji z kolei linowych.

Cele szczegółowe

W wyniku realizacji słuchacz powinien umieć:

- wyjaśnić znaczenie dla ratownictwa wysokościowego specyficznych cech sposobu przyjęcia zgłoszenia, znajomości terenu i obiektu, wywiadu i rozpoznania podczas ewakuacji z kolei linowych,
- omówić zasady przeprowadzania wywiadu i rozpoznania na miejscu zdarzenia podczas ewakuacji z kolei linowych,
- omówić charakterystyczne cechy prowadzenia akcji podczas awaryjnego zatrzymania kolei,
- omówić specyfikę ewakuacji podczas awaryjnego zatrzymania kolei, w tym ewakuacji z nartami,
- omówić sposoby ewakuacji z kolei linowych,
- wymienić sprzęt stosowany do ewakuacji z kolei linowych,
- omówić zasady wyboru sposobu ewakuacji w zależności od wysokości krzesła nad gruntem i charakterystyki terenu podczas ewakuacji z kolei linowych,
- omówić zasady wyboru sposobu ewakuacji w zależności od stanu uszkodzonego podczas ewakuacji z kolei linowych,
- wyjaśnić sposoby zabezpieczenia miejsca zdarzenia podczas ewakuacji z kolei linowych,
- wyjaśnić sposoby zabezpieczenia uszkodzonego podczas ewakuacji z kolei linowych,
- omówić specyfikę udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy podczas ewakuacji z kolei linowych.

Uwagi dotyczące realizacji tematu:

Podczas realizacji tematu prowadzący może oprzeć się na analizie akcji ratowniczych prowadzonych podczas ewakuacji z kolei linowych, ze szczególnym uwzględnieniem zastosowania drabin. Do zagadnień z tego tematu należy nawiązać podczas realizacji tematu 4.

3. Techniki dotarcia do uszkodzonych na kolei linowej – 1T, 2P

Materiał nauczania

Pojęcie asekuracji i autoasekuracji na kolejach linowych. Pojęcie asekuracji górnej. Techniki jednej i dwóch lin. Autoasekuracja podczas poruszania się na podporach. Poruszanie się na podporze z wykorzystaniem technik asekuracji i autoasekuracji. Zasady asekuracji i autoasekuracji podczas poruszania się po linii kolei linowej. Zasady asekuracji i autoasekuracji podczas poruszania się po drabinie wysuwanej z drążkami podporowymi.

Cele szczegółowe

W wyniku realizacji słuchacz powinien umieć:

- zdefiniować pojęcia: asekuracji, autoasekuracji, asekuracji górnej, techniki jednej i dwóch lin,
- omówić techniki prowadzenia asekuracji górnej,
- poprowadzić asekurację górną,
- podjąć decyzję o konieczności zastosowania asekuracji – uwzględniając nie tylko ogólne zasady bezpieczeństwa, ale również indywidualne możliwości fizyczne, techniczne i wrażliwość psychofizyczną ratownika,
- wyjaśnić zasady stosowania techniki jednej i dwóch lin,
- zastosować technikę jednej liny w asekuracji i autoasekuracji,
- sprawić drabinę do krzeselka kolei linowej,
- poprowadzić autoasekurację i asekurację podczas przebywania (pracy) na podporze, linie nośnej, krzeselku i drabinie,
- wyjaśnić zasady bezpiecznego poruszania się z wykorzystaniem lonży asekuracyjnej,
- wyjaśnić zasady bezpiecznego poruszania się z wykorzystaniem rolki do poruszania się po linii trakcyjnej kolei,
- poruszać się po podporze, po linii trakcyjnej kolei i drabinie z wykorzystaniem lonży asekuracyjnej,
- poruszać się po podporze i po linii trakcyjnej kolei z wykorzystaniem rolki.

Uwagi dotyczące realizacji tematu:

W ramach realizacji tego tematu instruktor powinien zrealizować ćwiczenie, podczas którego słuchacz będzie nabywał umiejętności prawidłowego prowadzenia asekuracji podczas poruszania się po konstrukcji podpory, linii kolei linowej i drabinie wysuwanej z drążkami podporowymi.

Zaleca się, aby w miarę możliwości zajęcia praktyczne przeprowadzać w warunkach zróżnicowanych pod względem wysokości podpory. Ćwiczenia z wykorzystaniem drabiny należy realizować w miejscu gdzie krzeselko znajduje się nie więcej niż 8 m nad gruntem. Podczas tego ćwiczenia szczególną uwagę należy zwrócić na: wysokość wysunięcia drabiny, prawidłowe oparcie drabiny o krzesło, prawidłowe i stabilne trzymanie podpór drabiny.

4. Techniki ratownicze i ewakuacyjne z kolei linowych – 1T, 10P

Materiał nauczania

Dobór i wykorzystanie stanowisk ratowniczych na konstrukcjach. Techniki ochrony lin w układach ratowniczych: umiejscowienie stanowiska ratowniczego. Techniki do ewakuacji z kolei linowych:

- o układy ratownicze z wykorzystaniem technik linowych do opuszczania: z góry, z dołu,
- o zastosowanie drabiny wysuwanej z drążkami podporowymi,
- o zabezpieczenie osób ewakuowanych.

Zastosowanie techniki jednej liny podczas opuszczania.

Cele szczegółowe

W wyniku realizacji słuchacz powinien umieć:

- omówić zasady doboru i wykorzystania stanowisk ratowniczych na kolei linowej,
- dobrać i wykorzystać stanowiska ratownicze na kolei linowej uwzględniając istniejące warunki terenowe w miejscu prowadzenia działań,
- zbudować układ do opuszczania z góry,
- sprawić drabinę i ewakuować z górną asekuracją z kolei,
- zbudować układ do opuszczania z dołu,
- ewakuować poszkodowanych z wykorzystaniem układu do opuszczania z dołu,
- zbudować i obsłużyć układ do zabezpieczenia osób ewakuowanych,
- zastosować technikę jednej liny podczas opuszczania i asekuracji.

Uwagi dotyczące realizacji tematu:

Podczas zajęć należy przeprowadzić co najmniej cztery pełne, realizowane zgodnie z zasadami techniki ratowniczej, pozorowane ćwiczenia w formie ewakuacji pełnego krzesła kolei linowej, z założeniem, że co najmniej jedna będzie z wykorzystaniem drabiny.

Podczas prowadzenia ćwiczeń należy połączyć wszystkie elementy bloków tematycznych, powodując jak największe urealnienie wykonywanych zadań.

Różnica poziomów na odcinku ratowniczym z wykorzystaniem technik linowych powinna wynosić 6 - 15 m.

Podczas wszystkich ćwiczeń należy wykorzystywać pozoranta (uczestnik szkolenia).

W ramach tego zagadnienia zaleca się ewakuację osób z nartami. Ten istotny element ewakuacji należy uwzględnić na etapie przedstawienia prawidłowego doboru technik ewakuacyjnych. W przypadku ewakuacji osób z wykorzystaniem drabiny narty należy odpiąć i opuścić (a nie zrzucić).

IV. LITERATURA

- 1) „Zasady organizacji ratownictwa wysokościowego w Krajowym Systemie Ratowniczo - Gaśniczym”,
- 2) Rozporządzenie Ministra Transportu z dnia 1 czerwca 2006 r. w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie projektowania, wytwarzania, eksploatacji, naprawy i modernizacji urządzeń transportu linowego (Dz. U. Nr 106, poz. 717),
- 3) H. Kudzielka „Koleje linowe i wyciągi narciarskie. Budowa i eksploatacja”, KaBe, Krosno 2010,
- 4) Instrukcje obsługi sprzętu,
- 5) Analizy działań ratowniczych oraz tematyczne artykuły z magazynów o tematyce ratowniczej.

.....
(pieczętka jednostki delegującej)

KARTA SKIEROWANIA

Jednostka delegująca

Nazwa .....

Adres .....

Tel./Fax .....

Kieruję Pana/ Panią.....

(stopień, imię i nazwisko, imię ojca)

Urodzonego/ -ą.....

(data i miejsce urodzenia – miejscowość i województwo)

na szkolenie z zakresu ewakuacji z kolei linowych

realizowane w dniach ..... W .....

Oświadczam, że kierowany/-a posiada:

- a) ukończone „Szkolenie z zakresu ratownictwa wysokościowego realizowanego przez KSRG w zakresie podstawowym”,
- b) kwalifikacje ratownika, aktualne na czas trwania szkolenia, zgodne z wymaganiami określonymi w ustawie o Państwowym Ratownictwie Medycznym,
- c) kartę szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy lub zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, aktualne na czas trwania szkolenia,

oraz

w przypadku strażaka PSP – kierowany/-a:

- d) nie posiada przeciwwskazań do pełnienia służby na stanowiskach bezpośrednio związanych z działaniami ratowniczymi,
- e) posiada orzeczenie komisji lekarskiej lub zaświadczenie lekarskie potwierdzające okresowe badanie lekarskie, aktualne na czas trwania szkolenia.

w przypadku strażaka ratownika OSP – kierowany/-a posiada:

- d) zaświadczenie lekarskie potwierdzające możliwość udziału w działaniach ratowniczych,
- e) ważne ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków.

.....
(miejscowość, data)

.....
(podpis kierującego)

.....
(pieczęć podłużna)

ZAŚWIADCZENIE

.....
(imię i nazwisko)

urodzon .... dnia ..... r.

w ..... woj. ....

ukończył .....

szkolenie z zakresu ewakuacji z kolei linowych

przeprowadzone w .....

w okresie od ..... r. do ..... r.

według programu z dnia .....

zatwierdzonego przez .....

....., dnia .....r.
(miejsowość)

Nr .....

ORGANIZATOR

.....
(pieczęć, podpis)

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Ewakuacja podczas awaryjnego zatrzymania kolei – zakres działań i obowiązujące przepisy w tym zakresie	1	-	1
2.	Taktyka działań podczas ewakuacji z kolei linowych	1	-	1
3.	Techniki dotarcia do uszkodzonych na kolei linowej	1	2	3
4.	Techniki ratownicze i ewakuacyjne z kolei linowych	1	10	11
RAZEM:		4	12	16

T – zajęcia teoretyczne, P – zajęcia praktyczne, R – razem